

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

KAEDAH PENGAJIAN PASCASISWAZAH UMS

2016

BAB A

BAHAGIAN 1 – PERMULAAN

1.1 Nama, Mula Berkuatkuasa dan Pemakaian.....	1
1.2 Pemansuhan.....	1
1.3 Tafsiran	1-4

BAB B – PENGAJIAN PASCASISWAZAH SECARA PENYELIDIKAN

BAHAGIAN 2 – KEMASUKAN KE UNIVERSITI

2.1 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana	4
2.2 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana Falsafah	4
2.3 Syarat Kemasukan Ijazah Kedoktoran	4-5
2.4 Keperluan Bahasa	5
2.5 Tawaran Kemasukan Bersyarat	5
2.6 Tempoh Sahlaku Tawaran Kemasukan	5
2.7 Penamatan Tawaran Kemasukan	5-6
2.8 Permohonan Kemasukan Semula	6

BAHAGIAN 3 – TEMPOH PENGAJIAN

3.1 Tempoh Pengajian yang Dibenarkan	6
3.2 Pelanjutan Tempoh Pengajian	6

BAHAGIAN 4 – PENDAFTARAN

4.1 Pendaftaran Kemasukan	6
4.2 Pendaftaran Semester	7
4.3 Kod Status Pendaftaran	7-8
4.4 Penangguhan Pengajian	8
4.5 Penggantungan Pengajian	8
4.6 Pertukaran Mod Pendaftaran	8-9
4.7 Pendaftaran Kursus Prasyarat	9
4.8 Pendaftaran Kursus Pra Keperluan	9
4.9 Perpindahan Fakulti/Pusat/Institut	9
4.10 Pertukaran Bidang Pengajian	9-10

BAHAGIAN 5 – YURAN

5.1 Pembayaran Yuran	10
5.2 Pengembalian Yuran	10

BAHAGIAN 6 – PENYELIAAN

6.1 Kategori Penyeliaan	10
6.2 Kriteria Pelantikan Penyelia	11
6.3 Pertukaran Penyelia Dan/Atau Kategori Penyeliaan	12
6.4 Laporan Kemajuan Pelajar	12

BAHAGIAN 7 – TESIS

7.1 Penulisan Tesis	12
7.2 Notis Penyerahan Tesis	12
7.3 Penyerahan Tesis untuk Pemeriksaan	13
7.4 Penyerahan Tesis selepas Viva Voce	13
7.5 Penyerahan Akhir Tesis	13

BAHAGIAN 8 – PENILAIAN AKHIR

8.1 Penilaian Akhir	13
---------------------------	----

8.2 Jawatankuasa Viva Voce	14
8.3 Viva Voce	14
8.4 Penilaian Tesis	14-15
8.5 Rayuan Keputusan Viva Voce	15
BAHAGIAN 9 – STATUS PENGAJIAN	
9.1 Status Pengajian	15-16
BAHAGIAN 10 – PENGAKTIFAN SEMULA STATUS PELAJAR	
10.1 Pengaktifan Semula Status Pengajian Pelajar	16-17
BAHAGIAN 11 – PENGIJAZAHAN	
11.1 Syarat Pengurniaan Ijazah	17
11.2 Syarat Pengurniaan Ijazah Posthumus	17
BAB C – PENGAJIAN PASCASISWAZAH SECARA KERJA KURSUS	
BAHAGIAN 12 – KEMASUKAN KE UNIVERSITI	
12.1 Syarat Kemasukan Diploma Pascasiswazah	17-18
12.2 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana Secara Kerja Kursus	18
12.3 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana Secara Mod Campuran (Kerja Kursus dan Penyelidikan)	18
12.4 Syarat Kemasukan Ijazah Kedoktoran Secara Kerja Kursus dan Secara Mod Campuran....	19
12.5 Keperluan Bahasa	19
12.6 Tawaran Kemasukan Bersyarat	19
12.7 Tempoh Sahlaku Tawaran Kemasukan	19
BAHAGIAN 13 – STRUKTUR PROGRAM	
13.1 Komponen Kursus	20
13.2 Tempoh Pengajian Yang Dibenarkan	20
13.3 Jumlah Jam Kredit Untuk Bergraduat	20
BAHAGIAN 14 – PENDAFTARAN	
14.1 Pendaftaran Kemasukan	21
14.2 Pendaftaran Kursus	21
14.3 Pendaftaran Kursus Prasyarat	21
14.4 Pendaftaran Kursus Bahasa Melayu	21-22
14.5 Pendaftaran Kursus Audit	22
14.6 Pendaftaran Lewat	22
14.7 Jumlah Jam Kredit Yang Perlu Diambil	22
14.8 Tempoh Gugur Dan/Atau Tambah Kursus	22
14.9 Tempoh Tarik Diri Dari Kursus	23
14.10 Pendaftaran Semester Pendek	23
14.11 Pendaftaran Kursus Ulangan	23
14.12 Penangguhan Pengajian	23
14.13 Pengantungan Pengajian	23-24
14.14 Pertukaran Mod Pendaftaran	24
14.15 Penukaran Program Pengajian	24
BAHAGIAN 15 – PEMINDAHAN KREDIT	
15.1 Permohonan Pemindahan Kredit	24-25
BAHAGIAN 16 – YURAN	
16.1 Pembayaran Yuran	25
16.2 Pengembalian Yuran	25

BAHAGIAN 17 – PENILAIAN DAN PEPERIKSAAN	
17.1 Penilaian	25-26
17.2 Keperluan Peperiksaan	26
17.3 Penangguhan Peperiksaan Akhir	26
17.4 Peperiksaan Gantian	26-27
17.5 Penyerahan Tesis/Disertasi/Projek Penyelidikan/Praktikum/ Internship/Latihan Mengajar..	27
17.6 Keputusan Penilaian dan Peperiksaan Akhir	27
17.7 Semakan Semula Gred Kursus	27
BAHAGIAN 18 – NILAI GRED DAN STATUS	
18.1 Gred dan Nilai Gred	28
18.2 Kod Status Tanpa Nilai Gred	28-29
BAHAGIAN 19 – PURATA NILAI GRED	
19.1 Pengiraan Unit dan Purata Nilai Gred (PNG)	29
19.2 Kaedah Pengiraan Purata Nilai Gred	29
BAHAGIAN 20 – STATUS PENGAJIAN	
20.1 Status Pengajian Yang Diberikan Kepada Pelajar	29-30
20.2 Takrifan Status Pengajian Yang Diberikan Kepada Pelajar	30
20.3 Rayuan Meneruskan Pengajian	31
BAHAGIAN 21 – PENGIJAZAHAN	
21.1 Syarat Pengurniaan Ijazah	31
21.2 Syarat Pengurniaan Ijazah Posthumus	32
BAB D	
BAHAGIAN 22 – PERUNTUKAN AM	
22.1 Am	32

**KAEDAH PENGAJIAN PASCASISWAZAH
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH**

Pada menjalankan kuasa-kuasa yang diberikan oleh seksyen 37(1) Perlembagaan Universiti Malaysia Sabah(P.U.(A) 460/2010), Lembaga membuat kaedah yang berikut :

BAB A

BAHAGIAN 1 – PERMULAAN

1.1 Nama, Mula Berkuatkuasa dan Pemakaian

- 1.1.1** Kaedah ini dinamakan Kaedah Pengajian Pascasiswazah Universiti Malaysia Sabah 2015 dan hendaklah mula berkuatkuasa pada tarikh yang ditetapkan oleh Senat.
- 1.1.2** Kaedah ini hendaklah terpakai kepada semua pelajar yang mengikuti sesuatu Program Pascasiswazah yang membawa kepada pengurniaan Ijazah Sarjana, Sarjana Falsafah atau Ijazah Kedoktoran.

1.2 Pemansuhan

- 1.2.1** Peraturan Pengajian Pascasiswazah 2008 yang diluluskan oleh Senat dan juga pindaan-pindaan yang dibuat di bawahnya adalah dimansuhkan.

1.3 Tafsiran

1.3.1 Dalam Kaedah ini –

“Akta” ertinya Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 [Akta 30];

“APEL” ertinya Accreditation of Prior Experiential Learning, yang merupakan suatu program penilaian yang ditetapkan oleh MQA;

“Audit” ertinya kursus yang diambil yang tidak mempunyai nilai gred dan keputusan penilaian hanya berbentuk lulus atau gagal sahaja;

“Fakulti/Pusat/Institut” ertinya institusi akademik di Universiti yang menawarkan program-program akademik yang diikuti oleh pelajar sepanjang pengajiannya di Universiti.

“Ijazah” ertinya Ijazah Kedoktoran atau Ijazah Sarjana atau Diploma Pascasiswazah;

“Ijazah Posthumus” ertinya ijazah yang boleh diberikan kepada pelajar yang telah meninggal dunia semasa masih dalam pengajian;

“Kecurangan Akademik” ertinya kesalahan yang dilakukan oleh pelajar di bawah Kaedah 6 (Larangan terhadap plagiarisme) dan Kaedah 8 (Kelakuan semasa peperiksaan) Kaedah-kaedah Universiti Malaysia Sabah (Tatatertib Pelajar-pelajar) 1999 [P.U (A) 210/1999];

“Kredit” ertinya nilai pemberat bagi satu jam kredit yang setara dengan jam belajar atau masa pembelajaran setara selama satu semester pengajian;

“Kursus Audit” ertinya kursus yang diwajibkan LULUS tetapi tidak menyumbang kepada pengiraan jam kredit;

“Kursus Elektif” ertinya kursus pilihan yang ditawar pada peringkat program seperti yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut dan diwajibkan lulus;

"Kursus Minor" ertinya kursus yang boleh diambil oleh pelajar dari mana-mana program Ijazah seperti yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut dan diwajibkan LULUS;

"Kursus Pra Keperluan" ertinya kursus tertentu yang perlu diambil dan wajib lulus oleh pelajar sebelum dibenarkan mengambil kursus lain dalam program berkenaan yang ditentukan oleh pihak Fakulti/Pusat/Institut;

"Kursus Prasyarat" ertinya kursus yang mesti diambil dan wajib lulus sebelum pelajar memulakan kerja-kerja penyelidikan atau memulakan program di Fakulti/Pusat/Institut, tertakluk kepada keperluan bidang pengajian seperti yang diluluskan oleh Fakulti/Pusat/Institut;

"Kursus Teras Fakulti" ertinya kursus yang ditawar di peringkat Fakulti dan diwajibkan LULUS;

"Kursus Teras Program" ertinya kursus yang ditawar di peringkat program dan diwajibkan LULUS;

"Mod Campuran" ertinya program pengajian dengan sekurang-kurangnya dengan 50% komponen penyelidikan;

"Mod Pendaftaran" ertinya jenis pendaftaran pengajian sama ada Sepenuh Masa atau Separuh Masa;

"MQA" ertinya Malaysian Qualification Agency, yang merupakan suatu agensi yang ditubuhkan di bawah Malaysian Qualifications Agency Act (Akta 679);

"MQR" ertinya Malaysian Qualifications Register, yang merupakan sumber rujukan dan panduan berkaitan program pendidikan tinggi yang telah diakreditasikan dan dianugerahkan oleh pemberi pendidikan tinggi samada dari dalam atau luar negara;

"Pelajar Aktif Berdaftar" ertinya pelajar yang mendaftar pada semester semasa;

"Pelajar" ertinya individu yang telah mendaftar mengikut Program Pengajian Pascasiswazah di Universiti;

"Pelajar Tidak Aktif Berdaftar" ertinya pelajar yang tidak mendaftar pada semester semasa;

"Pemeriksa Dalam" ertinya Pensyarah Universiti yang dilantik oleh pihak Universiti untuk menilai tesis/disertasi pelajar;

"Pemeriksa Luar" ertinya Pensyarah/Individu yang mempunyai kepakaran dari universiti/institusi luar yang dilantik oleh pihak Universiti untuk menilai tesis pelajar;

"Pemindahan Jam Kredit" ertinya proses Pemindahan Jam Kredit Kursus Pengajian Pascasiswazah yang telah diambil dari Institusi Pengajian Tinggi sama ada dalam dan luar negara yang diiktiraf oleh Senat;

"Penangguhan Pengajian" ertinya pengajian pelajar ditangguhkan di atas apa-apa sebab;

"pendaftaran kursus" ertinya pendaftaran sesuatu kursus yang diikuti oleh pelajar sepanjang pengajiannya di Universiti;

"penggantungan pengajian" ertinya pelajar yang dikenakan tindakan di bawah Kaedah 48(d) Kaedah-kaedah Universiti Malaysia Sabah (Tata tertib Pelajar-pelajar) 1999 (P.U.(A)

210/1999) atau seksyen 150 Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 (Akta 30);

“Penilaian Akhir” ertinya penilaian tesis pelajar;

“Penilaian” ertinya sebarang bentuk pengukuran pencapaian pelajar bagi kursus yang diambil oleh pelajar (sama ada berbentuk kuiz, ujian, ujian pertengahan semester, tugasan, kerja kursus atau sebagainya) yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut;

“Penyelaras Program Pascasiswazah” ertinya pensyarah yang dilantik oleh pihak Universiti untuk menyelaras program pascasiswazah di peringkat Fakulti/Pusat/Institut;

“Penyelia” ertinya Pensyarah yang bertanggungjawab untuk menyelia pelajar;

“peperiksaan akhir” ertinya peperiksaan yang dijalankan dalam tempoh yang ditetapkan di akhir setiap semester;

“PNGK” ertinya purata mata nilai gred kumulatif yang diperoleh oleh pelajar bagi semua semester yang telah diikutinya;

“PNGS” ertinya purata mata nilai gred yang diperoleh oleh pelajar bagi sesuatu semester;

“Program Mobiliti” ertinya program akademik yang diluluskan oleh Senat yang diikuti oleh pelajar di mana-mana Institut Pengajian Tinggi yang diiktiraf oleh Senat;

“program pengajian” ertinya program akademik yang telah ditetapkan oleh Senat yang membawa kepada penganugerahan Ijazah;

“Program pengajian pascasiswazah” ertinya peringkat pengajian sama ada Ijazah Kedoktoran, Sarjana Falsafah, Sarjana atau Diploma Pascasiswazah;

“Viva Voce Ulangan” ertinya Peperiksaan Lisan semula;

“semakan semula gred kursus” ertinya semakan pengiraan markah keseluruhan penilaian pelajar (projek, kuiz, tugasan, peperiksaan pertengahan semester dan sebagainya) termasuk skrip jawapan peperiksaan akhir;

“semester” ertinya suatu tempoh pengajian yang tidak kurang dari 14 minggu kuliah;

“semester pendek” ertinya suatu tempoh pengajian yang tidak kurang dari 7 minggu kuliah;

“Senat” ertinya Senat Universiti;

“Sesi” ertinya suatu tempoh pengajian yang mengandungi 2 semester biasa dan 1 semester pendek yang ditetapkan oleh Senat;

“Sistem Maklumat Pelajar Pascasiswazah” ertinya sistem pengurusan maklumat hal ehwal pengajian pelajar;

“Struktur Pengajian” ertinya jenis pengajian sama ada Secara Penyelidikan atau Kerja Kursus;

“struktur program” ertinya komponen kurikulum dan tempoh pengajian yang mengandungi kursus yang ditetapkan untuk tujuan pengijazahan;

“Tahun Akademik” ertinya satu tempoh pengajian yang mengandungi dua (2) semester;

"tempoh pengajian" ertinya suatu tempoh yang ditetapkan untuk pelajar memenuhi semua syarat keperluan pengajian bagi tujuan pengijazahan;

"Universiti" ertinya Universiti Malaysia Sabah;

"Viva voce" ertinya Peperiksaan Lisan;

"Zon Peperiksaan" ertinya ruang, kawasan, tempat atau bangunan yang dijadikan tempat peperiksaan akhir;

BAB B – PENGAJIAN PASCASISWAZAH SECARA PENYELIDIKAN

BAHAGIAN 2 – KEMASUKAN KE UNIVERSITI

2.1 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana

2.1.1 Calon yang ingin program pengajian Ijazah Sarjana hendaklah memenuhi syarat-syarat berikut:

- (a) lulus Ijazah Sarjana Muda atau yang setara dengannya dari mana-mana Institusi Pengajian Tinggi yang diperakui oleh Senat dan mendapat PNGK minimum 2.75; atau
- (b) lulus Sarjana Muda atau yang setara dengan mendapat sekurang-kurangnya PNGK 2.50 dan tidak mencapai PNGK 2.75, boleh diterima masuk bergantung kepada penilaian dalaman yang teliti; atau
- (c) lulus Sarjana Muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada minimum lima (5) tahun pengalaman bekerja dalam bidang yang relevan; atau
- (d) lulus APEL (tertakluk program yang dibenarkan oleh pihak MQA); atau
- (e) syarat-syarat lain yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut yang diterima oleh Senat.

2.2 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana Falsafah

2.2.1 Calon yang ingin mengikuti program Ijazah Sarjana Falsafah hendaklah mendapat sekurang-kurangnya Ijazah Sarjana Muda dengan PNGK 3.00 dari Universiti atau mana-mana institusi pengajian tinggi yang diiktiraf oleh Senat.

2.3 Syarat Kemasukan Ijazah Kedoktoran

2.3.1 Calon yang ingin mengikuti program Ijazah Doktor Fasafah hendaklah memenuhi syarat-syarat berikut :

- (a) lulus Ijazah Sarjana dari institusi pengajian tinggi yang diiktiraf oleh Senat; atau
- (b) lulus kelayakan lain yang setara dengan Ijazah Sarjana dan diterima oleh Senat; atau
- (c) sedang mengikuti program Sarjana Falsafah di Universiti dan menunjukkan prestasi yang cemerlang dalam tempoh dua (2) semester pertama dan mendapat kelulusan menaiktaraf oleh Senat; dan

- (d) syarat-syarat lain yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut yang diterima oleh Senat.

2.4 Keperluan Bahasa

2.4.1 Calon antarabangsa dari negara yang tidak menggunakan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar hendaklah mendapat sekurang-kurangnya:

- (a) Band 5 dalam Ujian Bahasa Inggeris IELTS (International English Language Testing System) atau mendapat skor 500 (Bertulis)/173 (atas talian) dalam ujian TOEFL (Test of English as a Foreign Language); atau
- (b) lulus kursus Bahasa Inggeris yang dianjurkan oleh Universiti dan mendapat sekurang-kurangnya gred B.

2.4.2 Tempoh sah laku keputusan yang diperlukan pada subkaedah 2.4.1 (a) dan (b) hendaklah tidak melebihi dua (2) tahun dari tarikh keputusan dikeluarkan.

2.4.3 Subkaedah 2.4.1 tidak terpakai sekiranya:

- (a) calon mendapat Ijazah Sarjana Muda atau Ijazah Sarjana atau Ijazah Sarjana Falsafah dari institusi pengajian tinggi yang menggunakan Bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar dengan syarat calon hendaklah mengemukakan dokumen sokongan daripada institusi pengajian tinggi masing-masing;
- (b) calon yang memperolehi ijazah dari mana-mana universiti di Malaysia; atau
- (c) program pengajiannya adalah tidak memerlukan penggunaan Bahasa Inggeris.

2.5 Tawaran Kemasukan Bersyarat

2.5.1 Calon boleh diberikan tawaran bersyarat jika tidak memenuhi subkaedah 2.1.1(a) tetapi berada pada semester akhir pengajian Ijazah Sarjana Muda tertakluk kepada PNGK dan kelayakan setaraf akhir yang diperolehnya adalah memenuhi syarat kemasukan.

2.5.2 Calon yang diberi tawaran bersyarat akan diberi tawaran kemasukan penuh selepas menunjukkan bukti telah memenuhi subkaedah 2.1.1(a) sebelum atau pada hari pendaftaran.

2.5.3 Tawaran kemasukan bersyarat akan terbatal sekiranya calon gagal mengemukakan bukti kelayakan yang dikehendaki pada tempoh masa yang telah ditetapkan.

2.6 Tempoh Sahlaku Tawaran Kemasukan

2.6.1 Tawaran kemasukan hanya sah untuk satu (1) tahun akademik sahaja.

2.6.2 Calon yang ingin menangguhkan pendaftaran kemasukan Universiti hendaklah memaklumkan secara bertulis kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah dalam tempoh dua (2) minggu daripada tarikh surat tawaran dikeluarkan.

2.7 Penamatan Tawaran Kemasukan

2.7.1 Tawaran kemasukan akan terbatal dengan sendirinya sekiranya:-

- (a) calon tidak memohon penangguhan secara bertulis kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah dalam tempoh masa yang ditetapkan. Penangguhan boleh diberi tidak melebihi dua (2) semester berturut-turut.

(b) calon tidak mendaftar selepas tempoh penangguhan yang diluluskan itu tamat.

2.7.2 Calon perlu membuat permohonan baru sekiranya tawaran kemasukan terbatal.

2.8 Permohonan Kemasukan Semula

2.8.1 Pelajar yang telah gagal program pengajian di mana-mana Universiti hendaklah mendaftar dengan kajian penyelidikan yang baharu.

2.8.2 Pelajar yang telah gagal program pengajian di mana-mana universiti boleh menggunakan kajian penyelidikan asal di universiti berkenaan dengan syarat kelulusan dan kebenaran bertulis diperolehi daripada penyelia kepada pelajar di universiti berkenaan dahulu.

BAHAGIAN 3 – TEMPOH PENGAJIAN

3.1 Tempoh Pengajian Yang Dibenarkan

3.1.1 Tempoh pengajian yang dibenarkan adalah seperti dalam jadual di bawah:

Peringkat Pengajian	Mod Pendaftaran			
	Sepenuh Masa		Separuh Masa	
	Minimum	Maksimum	Minimum	Maksimum
Ijazah Sarjana/Sarjana Falsafah	2 semester	6 semester	4 semester	8 semester
Ijazah Kedoktoran	4 semester	8 semester	6 semester	12 semester

3.2 Pelanjutan Tempoh Pengajian

3.2.1 Pelajar yang telah mencapai tempoh maksimum pengajiannya hendaklah memohon secara bertulis untuk pelanjutan tempoh pengajian dalam tempoh dua minggu pertama semester terakhir. Pelajar hendaklah mendapatkan persetujuan daripada penyelia dan pengesahan dan diluluskan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah Universiti.

3.2.2 Pelanjutan tempoh pengajian yang dibenarkan adalah seperti jadual di bawah:

Peringkat Pengajian	Mod Pendaftaran	
	Sepenuh Masa	Separuh Masa
Ijazah Sarjana/Sarjana Falsafah	2 semester	4 semester
Ijazah Kedoktoran	4 semester	6 semester

3.2.3 Kegagalan untuk melengkapkan pengajian dalam tempoh yang diberikan akan menyebabkan status pelajar diberhentikan tanpa pemberitahuan bertulis daripada pihak Universiti.

BAHAGIAN 4 – PENDAFTARAN

4.1 Pendaftaran Kemasukan

4.1.1 Calon yang telah ditawarkan untuk mengikuti pengajian Pascasiswazah hendaklah mendaftar dalam tempoh dua (2) minggu dari tarikh pendaftaran yang ditetapkan oleh Universiti.

4.2 Pendaftaran Semester

- 4.2.1 Pelajar hendaklah membayar yuran dan mendaftar pada setiap semester dalam tempoh dua (2) minggu dari tarikh pendaftaran yang ditetapkan oleh Universiti.
- 4.2.2 Pelajar tidak dibenarkan mendaftar pada semester seterusnya sehingga semua yuran tertunggak dijelaskan.
- 4.2.3 Pelajar boleh mendaftar setelah laporan kemajuan pengajian pelajar diperakukan oleh Penyelia dan disahkan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah di peringkat Fakulti/Pusat/Institut.
- 4.2.4 Pelajar boleh mendaftar lewat sehingga minggu ke-4 dan pelajar hendaklah membayar denda lewat sebanyak RM200.
- 4.2.5 Pelajar yang tidak mendaftar selepas minggu ke-4 pada setiap semester akan diberikan status gantung pengajian tanpa pemberitahuan secara bertulis daripada pihak Universiti.
- 4.2.6 Pelajar yang tidak mendaftar selama dua (2) semester berturut-turut akan diberhentikan pengajian tanpa pemberitahuan secara bertulis daripada pihak Universiti.
- 4.2.7 Pelajar yang telah menyerahkan tesis untuk pemeriksaan adalah dianggap sebagai pelajar tidak aktif dan tidak perlu mendaftar sebagai pelajar pada semester berikutnya dan tidak layak menggunakan sebarang kemudahan Universiti kecuali yang dibenarkan secara bertulis oleh Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah.
- 4.2.8 Pelajar yang ditangguh keputusan viva voce hendaklah mendaftar pada semester yang ditetapkan dan membayar caj-caj seperti berikut:
 - (a) Insuran.
 - (b) Khidmat Universiti.
 - (c) Kad Rawatan bagi pelajar berdaftar Sepenuh Masa.
 - (d) Yuran Viva voce Ulangan (sekiranya diperlukan).

4.3 Kod Status Pendaftaran

- 4.3.1 Kod status pendaftaran adalah seperti berikut:

A	Aktif – Berdaftar Semester Semasa
AN	Aktif – Telah Hantar Notis Penyerahan Tesis
AV	Aktif – Akan Viva
TPP	Tangguh Pendaftaran Kemasukan
NR	Tidak Berdaftar Semester Semasa

- 4.3.2 Takrifan kod status pendaftaran yang diberikan adalah seperti berikut:

- (a) "A" bermaksud pelajar yang berdaftar pada semester semasa.
- (b) "AN" bermaksud pelajar yang telah berdaftar pada semester semasa dan telah menghantar Notis Penyerahan Tesis.
- (c) "AV" bermaksud pelajar yang sedang menunggu Viva Voce.
- (d) "TPP" bermaksud pelajar yang menangguh pendaftaran Universiti.

- (e) "NR" bermaksud pelajar tidak mendaftar semester semasa.

4.4 Penangguhan Pengajian

- 4.4.1 Permohonan penangguhan boleh dibuat sebelum semester baru bermula atau selepas lewatnya pada minggu ke-2 pada semester yang hendak ditangguh. Permohonan yang dibuat selepas minggu ke-2 hanya akan dipertimbangkan atas sebab-sebab kesihatan sahaja dengan syarat disahkan oleh Doktor Panel yang dilantik oleh Universiti atau mana-mana hospital kerajaan atau sebab-sebab lain yang munasabah.
- 4.4.2 Permohonan penangguhan hendaklah disokong oleh Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut untuk kelulusan Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah.
- 4.4.3 Pelajar tidak dibenarkan untuk menangguh pengajian melebihi dua (2) semester berturut-turut sepanjang tempoh pengajian kecuali atas sebab-sebab kesihatan dengan syarat disahkan oleh Doktor Panel yang dilantik oleh Universiti atau mana-mana hospital kerajaan atau sebab-sebab lain yang munasabah.
- 4.4.4 Kelulusan penangguhan pengajian adalah berdasarkan semester ke semester.
- 4.4.5 Penangguhan tidak terpakai bagi kes pelanjutan semester yang telah diluluskan.
- 4.4.6 Pelajar yang diluluskan penangguhan pengajian adalah dianggap sebagai pelajar tidak aktif berdaftar pada semester berkenaan dan tidak layak menggunakan sebarang kemudahan yang disediakan oleh pihak Universiti kecuali untuk mendapatkan nasihat bagi menyambung semula pengajiannya.
- 4.4.7 Tempoh penangguhan pengajian hendaklah tidak diambilkira dalam pengiraan tempoh pengajian pelajar yang ditetapkan dalam kaedah 3.1.

4.5 Penggantungan Pengajian

- 4.5.1 Pelajar akan diberi status gantung pengajian jika:
- gagal mendaftar pada mana-mana semester dalam tempoh yang ditetapkan; atau
 - didapati bersalah oleh Jawatankuasa Tatatertib Pelajar Universiti dan dihukum di bawah Kaedah 48(d) Kaedah-Kaedah Universiti Malaysia Sabah (Tatatertib Pelajar) 1999 (P.U.(A) 210/1999); atau
 - didapati melanggar subseksyen 15D(1) dan (7) Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 (Akta 30).
- 4.5.2 Tempoh penggantungan pengajian adalah diambilkira dalam pengiraan tempoh pengajian pelajar yang ditetapkan dalam Kaedah 3.1.
- 4.5.3 Pelajar yang mendapat status gantung pengajian di bawah subkaedah 4.5.1(a) hendaklah mengaktifkan status pengajian pada semester berikutnya dengan membayar yuran pemprosesan sebanyak sebanyak RM300 dan yuran pengajian bagi semester yang digantung.

4.6 Pertukaran Mod Pendaftaran

- 4.6.1 Pelajar boleh memohon kepada Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut dan memaklumkan kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah untuk menukar mod pendaftaran dari sepenuh masa ke separuh masa atau sebaliknya. Permohonan ini hanya

dibenarkan sekali sahaja di sepanjang tempoh pengajian yang ditetapkan.

4.6.2 Kelulusan permohonan adalah tertakluk kepada baki tempoh pengajian maksimum bagi Mod Pendaftaran yang dipohon.

4.6.3 Pelajar antarabangsa tidak dibenarkan bertukar Mod Pendaftaran dari Sepenuh Masa ke Separuh Masa.

4.7 Pendaftaran Kursus Prasyarat

4.7.1 Pelajar yang dikenakan kursus pra syarat perlu mengambil dan lulus sekurang-kurangnya Gred B sebelum memulakan kerja-kerja penyelidikan, tertakluk kepada keperluan Fakulti/Pusat/Institut masing-masing.

4.7.2 Kursus akan diberi catatan tanpa nilai gred dan diberikan keputusan umum berbentuk lulus atau kandas sahaja. Ia tidak diambil kira untuk menentukan purata nilai gred pengajian pelajar.

4.8 Pendaftaran Kursus Pra Keperluan

4.8.1 Pendaftaran Kursus Bahasa Melayu:

(a) semua pelajar antarabangsa kecuali pelajar dari negara Brunei dan Indonesia hendaklah mendaftar dan lulus kursus Bahasa Melayu seperti mana yang ditetapkan oleh Universiti. Walau bagaimanapun, pengecualian boleh diberi kepada pelajar-pelajar yang telah mengikuti kursus Bahasa Melayu yang dianjurkan oleh badan lain atau dalam kes-kes tertentu yang diiktiraf oleh Senat Universiti.

4.8.2 Pendaftaran Kursus Metodologi:

(a) semua pelajar hendaklah mengikuti Kursus Metodologi Penyelidikan yang dianjurkan oleh Universiti pada tahun pertama pengajian.

(b) kegagalan pelajar mengikuti Kursus Metodologi Penyelidikan adalah dianggap tidak memenuhi keperluan pengijazahan.

4.9 Perpindahan Fakulti/Pusat/Institut

4.9.1 Pelajar boleh memohon perpindahan Fakulti/Pusat/Institut pada bila-bila masa dalam semester pengajian semasa dan sebelum semester ketiga pengajian:

(a) sekiranya diluluskan dalam tempoh tujuh (7) minggu pertama semester, pertukaran akan berkuatkuasa pada semester berkenaan;

(b) sekiranya diluluskan selepas tempoh tersebut, pertukaran akan berkuatkuasa pada semester berikutnya.

4.9.2 Permohonan hanya boleh dibuat sekali sepanjang pengajian kecuali atas sebab-sebab lain yang diperakuan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah Universiti.

4.10 Pertukaran Bidang Pengajian

4.10.1 Pelajar boleh memohon pertukaran Bidang Pengajian pada bila-bila masa dalam semester pengajian semasa dan sebelum semester ketiga pengajian:

(a) sekiranya diluluskan dalam tempoh tujuh (7) minggu pertama semester, pertukaran akan berkuatkuasa pada semester berkenaan;

- (b) sekiranya kelulusan selepas tempoh tersebut, pertukaran akan berkuatkuasa pada semester berikutnya.
- 4.10.2 Permohonan hanya boleh dibuat sekali sepanjang pengajian kecuali atas sebab-sebab lain yang diluluskan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah Universiti.

BAHAGIAN 5 – YURAN

5.1 Pembayaran Yuran

- 5.1.1 Pelajar wajib membayar semua yuran yang berkaitan setiap semester.
- 5.1.2 Semua yuran hendaklah dibayar pada waktu pendaftaran.
- 5.1.3 Pelajar yang telah membayar yuran pengajian pada semester semasa tetapi telah diluluskan menangguhkan pengajian pada semester tersebut, maka yuran pengajian yang telah dibayar itu akan dibawa ke semester berikutnya.
- 5.1.4 Pelajar yang menghantar Tesis untuk pemeriksaan sebelum atau pada minggu ke-empat pada mana-mana semester dikehendaki daripada membayar yuran pengajian.
- 5.1.5 Yuran viva voce hendaklah dibayar semasa penyerahan tesis untuk pemeriksaan.
- 5.1.6 Pelajar dikehendaki membayar Yuran Viva Voce Ulangan sekiranya dikehendaki menduduki semula viva voce.
- 5.1.7 Jumlah yuran adalah tertakluk kepada perubahan dari masa ke semasa tanpa pemberitahuan awal daripada pihak Universiti.

5.2 Pengembalian Yuran

- 5.2.1 Pelajar yang memohon menarik diri dalam tempoh dua (2) minggu semester pertama dan diluluskan oleh Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah adalah layak dikembalikan yuran pengajian kecuali Yuran Pendaftaran, Kad Pelajar, Insuran dan Yuran Persatuan.

BAHAGIAN 6 – PENYELIAAN

6.1 Kategori Penyeliaan

- 6.1.1 Kategori penyeliaan merangkumi:
- (a) Penyeliaan Perseorangan - sekiranya hanya melibatkan pelantikan seorang Penyelia sahaja, atau
- (b) Penyeliaan Bersama - seorang Penyelia Utama dan seorang Penyelia Bersama, atau
- (c) Jawatankuasa Penyeliaan - dianggotai oleh sekurang-kurangnya tiga (3) orang ahli termasuk seorang Pengerusi dan ahli Jawatankuasa. Pengerusi bertanggungjawab menyelaras aktiviti penyeliaan bagi pelajar tersebut.
- 6.1.2 Pelantikan Penyelia hendaklah disahkan oleh Senat.

6.2 Kriteria Pelantikan Penyelia

6.2.1 Penyelia Perseorangan/Penyelia Utama/Pengerusi Jawatankuasa penyeliaan bagi:

- (a) pelajar Ijazah Kedoktoran:
 - i. ahli akademik Universiti yang berjawatan Profesor atau Profesor Madya; atau
 - ii. ahli akademik Universiti mempunyai Ijazah Kedoktoran berpengalaman sekurang-kurangnya dua (2) tahun dalam pengajaran dan penyelidikan, atau pernah menjadi Penyelia Bersama atau Ahli Jawatankuasa Penyeliaan.
- (b) pelajar Sarjana/Sarjana Falsafah:
 - i. ahli akademik Universiti yang berjawatan Profesor atau Profesor Madya; atau
 - ii. ahli akademik Universiti dan mempunyai Ijazah Kedoktoran dan setara; atau
 - iii. ahli akademik Universiti selain daripada subkaedah 6.2.1(b) (i) dan (ii) perlu mempunyai pengalaman sekurang-kurangnya lima (5) tahun dalam pengajaran dan penyelidikan, atau pernah menjadi Penyelia Bersama atau Ahli Jawatankuasa Penyeliaan dan tertakluk kepada kelulusan Senat
- (c) ahli akademik Universiti hendaklah mempunyai kepakaran bersesuaian dengan bidang penyelidikan pelajar.
- (d) walau apa pun yang dinyatakan pada perenggan (c), sekiranya Pengerusi sesuatu Jawatankuasa Penyeliaan Pascasiswazah tidak boleh dilantik kerana tidak memenuhi syarat yang dinyatakan pada perenggan (a) dan (b) di atas, maka Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut pelajar berkenaan hendaklah dilantik sebagai pengerusi.

6.2.2 Penyelia Bersama/Ahli Jawatankuasa Penyeliaan hendaklah:

- (a) ahli akademik Universiti mempunyai Ijazah Kedoktoran atau Ijazah Sarjana atau individu dari luar Universiti / industri yang mempunyai kepakaran bersesuaian dengan bidang penyelidikan pelajar; atau
 - (b) ahli akademik Universiti atau individu dari luar Universiti yang tidak memenuhi perenggan (a) perlu mendapat kelulusan Senat.
- 6.2.3 Ahli akademik Universiti yang sedang melanjutkan pelajaran di peringkat Ijazah Sarjana ataupun Ijazah Kedoktoran sama ada sepenuh atau separuh masa tidak boleh dilantik menjadi Penyelia/Penyelia Utama/Penyelia Bersama/Pengerusi atau Ahli Jawatankuasa Penyeliaan.
- 6.2.4 Penyelia yang berpindah atau tamat perkhidmatan tidak dibenarkan menjadi Penyelia Utama atau Pengerusi Ahli Jawatankuasa Penyeliaan.
- 6.2.5 Penyelia atau ahli dalam Jawatankuasa Penyeliaan tidak boleh mempunyai sebarang pertalian keluarga dengan pelajar yang diselia.
- 6.2.6 Ahli akademik lantikan secara kontrak atau Felo Penyelidik hendaklah menyelia secara bersama dengan sekurang-kurangnya seorang ahli akademik Universiti berjawatan tetap.

6.3 Pertukaran Penyelia Dan/Atau Kategori Penyeliaan

6.3.1 Pelajar dibenarkan memohon :

- (a) untuk menukar Penyelia.
- (b) untuk menukar Kategori Penyeliaan.
- (c) untuk menambah ahli dalam Kategori Penyeliaan.

6.3.2 Permohonan pertukaran Penyelia dan/atau Kategori Penyeliaan hendaklah dibuat dalam tempoh dua (2) semester pertama pengajian. Permohonan selepas dua (2) semester pertama pengajian boleh dibuat sekiranya berlaku Penyelia/Penyelia Utama/Pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan berpindah/berhenti perkhidmatan/bersara.

6.3.3 Penyelia boleh menarik diri daripada penyeliaan dalam tempoh dua (2) semester pertama pengajian. Fakulti/Pusat/Institut bertanggungjawab untuk mencadangkan Penyelia baharu.

6.3.4 Permohonan pertukaran atau penambahan ini hendaklah disahkan oleh Senat.

6.4 Laporan Kemajuan Pelajar

6.4.1 Pelajar hendaklah menghantar Borang Laporan Kemajuan kepada Penyelia pada masa yang ditetapkan dalam Takwim Akademik.

6.4.2 Pelajar boleh diberhentikan daripada pengajian jika Laporan Kemajuan Lemah dan diberi status Bersyarat bagi tempoh dua (2) semester berturut-turut.

6.4.3 Penyelia hendaklah melaporkan dan memperakarkan perkembangan serta prestasi sebenar penyelidikan pelajar mengikut tempoh masa yang telah ditetapkan.

BAHAGIAN 7 – TESIS

7.1 Penulisan Tesis

7.1.1 Pelajar hendaklah menulis tesis mengikut Garis Panduan Gaya Penulisan Pascasiswazah Universiti Malaysia Sabah yang ditetapkan oleh Senat.

7.1.2 Pelajar tidak boleh menggunakan semula tesis hasil pengajiannya dari universiti lain.

7.2 Notis Penyerahan Tesis

7.2.1 Pelajar hendaklah melengkapkan dan menyerahkan Notis Penyerahan Tesis kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah dalam tempoh tiga (3) bulan sebelum menyerahkan tesis untuk pemeriksaan.

7.2.2 Tempoh sah laku notis adalah selama sembilan (9) bulan dari tarikh Notis Penyerahan Tesis diterima oleh Pusat Pengajian Pascasiswazah.

7.2.3 Kegagalan pelajar untuk menyerahkan tesis mengikut tempoh masa yang ditetapkan akan menyebabkan notis yang dihantar sebelum ini terbatal, dan pelajar dikehendaki menyerahkan notis baharu.

7.2.4 Pelajar dikehendaki berstatus Pelajar Aktif Berdaftar semasa mengemukakan Notis Penyerahan Tesis.

7.3 Penyerahan Tesis Untuk Pemeriksaan

- 7.3.1 Pelajar hendaklah melakukan semakan pruf teks berhubung penggunaan bahasa dalam tesis sekiranya diminta oleh pihak Fakulti/Pusat/Institut sebelum menghantar tesis untuk pemeriksaan.
- 7.3.2 Pelajar Sarjana/Sarjana Falsafah hendaklah menyerahkan tiga (3) salinan tesis dan pelajar Ijazah Kedoktoran hendaklah menyerahkan empat (4) salinan tesis kepada Pusat Pengajian Pascasiswazah setelah Jawatankuasa Pemeriksa disahkan oleh Senat.
- 7.3.3 Pelajar hendaklah menyerahkan satu (1) salinan Laporan Semakan Plagiarisme yang telah diperakuan oleh Fakulti/Pusat/Institut.

7.4 Penyerahan Tesis Selepas Viva voce

- 7.4.1 Pelajar hendaklah menyerahkan tesis selepas pembetulan dalam tempoh yang telah ditetapkan kepada Pusat Pengajian Pascasiswazah untuk pemeriksaan format.
- 7.4.2 Pelajar boleh memohon untuk pelanjutan tempoh penyerahan tesis satu (1) kali sahaja. Permohonan hendaklah dibuat melalui Penyelia/Pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan dan dimajukan kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah untuk kelulusan.
- 7.4.3 Kegagalan membuat pembetulan dan menyerahkan tesis dalam tempoh yang ditetapkan akan diberi keputusan gagal.

7.5 Penyerahan Akhir Tesis

- 7.5.1 Setelah mendapat perakuan terhadap pembetulan dan format tesis dari Pusat Pengajian Pascasiswazah, pelajar dikehendaki menyerahkan satu (1) naskah tesis berkulit keras dan satu (1) salinan dalam bentuk cakera padat kepada Pusat Pengajian Pascasiswazah.

BAHAGIAN 8 – PENILAIAN AKHIR

8.1 Penilaian Akhir

- 8.1.1 Penilaian akhir bagi pelajar terdiri daripada Penilaian Tesis dan sesi Viva voce.
- 8.1.2 Penilaian Tesis hendaklah dilaksanakan oleh:
 - (a) (i) seorang (1) Pemeriksa Luar dan dua orang (2) Pemeriksa Dalam bagi pelajar Ijazah Kedoktoran.
 - (ii) dua (2) orang Pemeriksa Luar dan seorang (1) Pemeriksa Dalam jika pelajar Ijazah Kedoktoran merupakan kakitangan Universiti.
- 8.1.3 Sesi Viva voce hendaklah dilaksanakan oleh Jawatankuasa viva voce setelah penilaian ke atas tesis dibuat oleh Pemeriksa Luar dan Pemeriksa Dalam mengikut subkaedah 8.1.2.

8.2 Jawatankuasa Sesi Viva voce

8.2.1 Jawatankuasa Viva voce hendaklah terdiri daripada:

- (a) Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah atau wakil yang dilantik sebagai Pengerusi.
- (b) Pemeriksa Dalam dan/atau Pemeriksa Luar seperti subkaedah 8.1.2 .
- (c) Dekan Fakulti/ Pengarah Pusat/Institut atau wakil di mana pelajar berdaftar.
- (d) Satu (1) orang ahli lain sebagai pemerhati yang dilantik oleh Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah.

8.3 Viva voce

8.3.1 Sesi Viva voce akan diadakan setelah semua laporan pemeriksa diterima.

8.3.2 Sesi Viva voce hanya boleh diadakan sekiranya Pengerusi Jawatankuasa Pemeriksaan Tesis, Dekan atau Pengarah atau wakil dan sekurang-kurangnya seorang pemeriksa hadir. Penyelia, Pengerusi Jawatankuasa Penyeliaan dan/atau ahli lain dalam Jawatankuasa Penyeliaan boleh dijemput sebagai pemerhati.

8.3.3 Pelajar akan diberi keputusan lulus jika semua pemeriksa berpuashati dengan tesis pelajar dan keupayaan pelajar mempertahankan tesisnya.

8.3.4 Pelajar yang gagal menghadiri sesi Viva voce tanpa sebarang alasan munasabah akan dianggap gagal dalam peperiksaan tersebut.

8.3.5 Sesi Viva voce ulangan hanya dibenarkan sebanyak satu (1) kali sahaja.

8.4 Penilaian Tesis

8.4.1 Penilaian Tesis dibuat setelah pelajar membuat pembentangan dalam viva Voce. Keputusan ini boleh dikategorikan seperti berikut:

- (a) Tesis diterima tanpa pembetulan.
Tesis pelajar diterima untuk penganugerahan ijazah tanpa pembetulan selain daripada kesalahan tipografi.
- (b) Tesis diterima tertakluk kepada pindaan dan perubahan/pembetulan kecil dalam tempoh maksimum tiga (3) bulan
Tesis pelajar diterima dengan pembetulan kecil yang merangkumi pembetulan dari segi format, ulangkaji kepustakaan, rujukan dan lain-lain pembetulan yang difikirkan perlu oleh Jawatankuasa Viva voce. Pelajar hendaklah menghantar tesis yang telah diperbaiki dan diperakukan oleh Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut dalam tempoh maksimum tiga (3) bulan selepas tarikh viva voce diadakan.
- (c) Tesis diterima tertakluk kepada pindaan dan perubahan/pembetulan besar dalam tempoh maksimum enam (6) bulan
Tesis pelajar diterima dengan pembetulan besar merangkumi perubahan/pembetulan objektif kajian, metodologi, analisa kajian, perbincangan hasil dapatan kajian dan lain-lain pembetulan besar yang difikirkan perlu oleh Jawatankuasa viva voce. Pelajar hendaklah menghantar tesis yang telah diperbaiki dan diperakukan oleh Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut dalam tempoh

maksimum enam (6) bulan selepas tarikh viva voce diadakan.

- (d) Keputusan viva voce ditangguh dan pelajar diminta menulis semula dalam tempoh maksimum dua belas (12) bulan serta menyerahkan tesis untuk pemeriksaan kali kedua.
Pelajar diminta untuk menulis semula tesis kerana tidak menepati skop pengijazahan, kajian tidak menepati objektif penyelidikan, metodologi, analisis dan perbincangan hasil dapatkan kajian tidak mencukupi, memerlukan penambahbaikan kajian atau pengumpulan data dan lain-lain pembetulan besar yang difikirkan perlu oleh Jawatankuasa viva voce. Pelajar hendaklah menghantar tesis yang telah diperbaiki dan diperakurkan oleh Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut dalam tempoh maksimum 12 bulan selepas tarikh viva voce diadakan.
- (e) Tesis diterima sebagai tesis Sarjana Falsafah dan pembetulan perlu dibuat tertakluk kepada penambahbaikan yang dicadangkan oleh Jawatankuasa viva voce
Tesis tidak mencapai tahap kesarjanaan Ijazah Kedoktoran, dan memerlukan penambahbaikan terhadap objektif penyelidikan, metodologi dan kajian semula terhadap perbincangan dan dapatan kajian.
- (f) Gagal dan tidak dibenarkan menyerah semula tesis untuk pemeriksaan
Tesis gagal memenuhi tahap kesarjanaan peringkat Sarjana/Ijazah Kedoktoran, atau didapati mempunyai unsur plagiarism.

8.5 Rayuan Keputusan sesi Viva voce

8.5.1 Rayuan keputusan viva voce hanya boleh dibuat sekiranya:

- (a) terdapat situasi yang telah mengganggu pencapaian pelajar yang mana pemeriksa tidak mengetahuinya semasa peperiksaan dijalankan.
- (b) terdapat bukti yang menunjukkan percanggahan prosedur dalam pengendalian peperiksaan berkenaan sehingga menimbulkan keraguan yang boleh mempengaruhi keputusan yang berbeza.
- (c) terdapat bukti yang menunjukkan berlaku ketidakadilan atau penilaian yang tidak betul daripada seorang atau lebih pemeriksa.

8.5.2 Pelajar tidak boleh sama sekali mempertikaikan perakuan oleh pemeriksa yang berasaskan nilai akademik.

8.5.3 Rayuan hendaklah dikemukakan kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah dalam tempoh 30 hari selepas tarikh sesi viva voce pertama.

8.5.4 Keputusan rayuan adalah muktamad.

BAHAGIAN 9 – STATUS PENGAJIAN

9.1 Status Pengajian

9.1.1 Status pengajian pelajar dikategorikan seperti berikut:

- a) Dibenarkan meneruskan pengajian.
- b) Dibenarkan meneruskan pengajian secara bersyarat, jika:

- i. pelajar Sepenuh Masa gagal membentangkan cadangan penyelidikan dalam tempoh tiga (3) semester bagi Ijazah Kedoktoran dan dua (2) semester bagi pelajar Ijazah Sarjana.
 - ii. pelajar Separuh Masa gagal membentangkan cadangan penyelidikan dalam tempoh empat (4) semester bagi Kedoktoran dan tiga (3) semester bagi pelajar Sarjana.
 - iii. pelajar Sarjana dan Kedoktoran gagal membentang laporan kemajuan pengajian/penyelidikan sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh setahun (dua (2) semester) tertakluk kepada Fakulti/Pusat/Institut masing-masing.
 - iv. pelajar gagal mematuhi sebarang syarat yang telah dipersetujui di antara penyelia dan pelajar.
- c) "TP1" Tangguh Pengajian kali pertama – pelajar yang diluluskan untuk menangguh pengajian untuk kali pertama mengikut kaedah 4.4.
- d) "TP2" Tangguh Pengajian kali kedua – pelajar yang diluluskan untuk menangguh pengajian untuk kali kedua mengikut kaedah 4.4.
- e) "TG" Gantung Pengajian – Pelajar digantung pengajian mengikut kaedah 4.5.
- f) "TD" Tarik Diri dari Pengajian – pelajar menarik diri dari pengajian.
- g) "GB" Gagal dan Diberhentikan – pelajar yang gagal dalam penilaian tesis mengikut subkaedah 8.4.1 (f) atau pelajar yang gagal membuat pembetulan dan menyerahkan tesis dalam tempoh yang ditetapkan mengikut subkaedah 7.4.3.
- h) "BT" Diberhentikan dari pengajian:
- i. pelajar yang tidak mendaftar selama dua (2) semester berturut-turut (subkaedah 4.2.6)
 - ii. jika mendapat status Bersyarat sebanyak dua (2) kali berturut-turut.
 - iii. jika gagal menamatkan pengajian dalam tempoh yang ditetapkan.
 - iv. jika pelajar dipecat dari Universiti mengikut Kaedah-Kaedah Universiti Malaysia Sabah (Tatatertib Pelajar-Pelajar) 1999 (P.U.A 210).

BAHAGIAN 10 – PENGAKTIFAN SEMULA STATUS PELAJAR

10.1 Pengaktifan Semula Status Pengajian Pelajar

- 10.1.1 Pelajar yang mendapat status diberhentikan daripada pengajian mengikut subkaedah 4.2.6 dan/atau subkaedah 9.1.1(h) (i), (ii) dan (iii) boleh membuat rayuan untuk meneruskan pengajian dalam tempoh 30 hari daripada tarikh diberhentikan dan hendaklah membayar:
- (a) bayaran proses permohonan sebanyak RM300.
 - (b) yuran pengajian semester yang tidak berdaftar.
- 10.1.2 Bagi maksud subkaedah 10.1.1 di atas pelajar boleh membuat rayuan berkenaan sekali sahaja sepanjang tempoh pengajian.

10.1.3 Keputusan permohonan rayuan pelajar adalah tertakluk kepada kelulusan Senat.

BAHAGIAN 11 – PENGIJAZAHAN

11.1 Syarat Pengurniaan Ijazah

11.1.1 Pelajar layak dikurniakan Ijazah setelah memenuhi semua syarat pengijazahan Pengajian Pascasiswazah termasuklah:

- (a) memenuhi syarat yang telah ditentukan oleh pihak Pusat Pengajian Pascasiswazah.
- (b) lulus viva voce yang telah diperakukan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah dan disahkan oleh Senat.
- (c) menyerahkan tesis berkulit keras dan satu salinan dalam bentuk cakera padat dalam tempoh yang ditetapkan oleh Ahli Jawatankuasa viva voce.
- (d) melunaskan segala bentuk hutang dan liabiliti kepada Universiti sepanjang tempoh pengajian.
- (e) memenuhi kaedah 7.5 (Penyerahan Akhir Tesis).
- (f) pelajar sarjana perlu mengemukakan :
 - (ii) satu (1) penerbitan berwasit yang telah diterima untuk penerbitan
 - (iii) bukti satu (1) pembentangan dalam seminar/kolokium
- (g) pelajar Ijazah Kedoktoran perlu mengemukakan:
 - (i) dua (2) penerbitan berwasit yang telah diterima untuk penerbitan di mana sekurang-kurangnya satu daripada penerbitan tersebut adalah terindeks; dan
 - (ii) bukti satu (1) pembentangan dalam seminar/kolokium.
- (h) syarat-syarat seperti di atas perlu dipenuhi oleh pelajar sebelum menghantar tesis berkulit keras untuk tujuan pengijazahan.

11.1.2 subkaedah 11.1.1(f) dan 11.1.1(g) tidak terpakai kepada pelajar ambilan sesi 2013/2014 dan sebelumnya.

11.2 Syarat Pengurniaan Ijazah Posthumus

11.2.1 Pelajar layak dianugerahkan Ijazah Posthumus sekiranya pelajar telah menghantar draf tesis untuk pemeriksaan viva voce.

BAB C – PENGAJIAN PASCASISWAZAH SECARA KERJA KURSUS

BAHAGIAN 12 – KEMASUKAN KE UNIVERSITI

12.1 Syarat Kemasukan Diploma Pascasiswazah

12.1.1 Calon yang ingin memohon program pengajian Diploma Pascasiswazah hendaklah memenuhi

syarat-syarat berikut:

- (a) lulus Sarjana Muda atau yang setara dengannya dari mana-mana Institusi Pengajian Tinggi yang diperakui oleh Senat dan mendapat PNGK minimum 2.50; atau
- (b) lulus Sarjana Muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada pengalaman minimum lima (5) tahun bekerja dalam bidang yang relevan; atau
- (c) syarat-syarat lain yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut yang diterima oleh Senat.

12.2 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana Secara Kerja Kursus

12.2.1 Calon yang ingin memohon program pengajian Ijazah Sarjana hendaklah memenuhi syarat-syarat berikut:

- (a) lulus Ijazah Sarjana Muda atau yang setara dengannya dari mana-mana Institusi Pengajian Tinggi yang diperakui oleh Senat dan mendapat PNGK minimum 2.50; atau
- (b) lulus Sarjana Muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada pengalaman minimum lima (5) tahun bekerja dalam bidang yang relevan; atau
- (c) lulus APEL (tertakluk program yang dibenarkan oleh pihak MQA); atau
- (d) syarat-syarat lain yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut yang diterima oleh Senat.

12.3 Syarat Kemasukan Ijazah Sarjana Secara Mod Campuran (Kerja Kursus dan Penyelidikan)

12.3.1 Calon yang ingin memohon program pengajian Ijazah Sarjana hendaklah memenuhi syarat-syarat berikut:

- (a) lulus Ijazah Sarjana Muda atau yang setara dengannya dari mana-mana Institusi Pengajian Tinggi yang diperakui oleh Senat dan mendapat PNGK minimum 2.75; atau
- (b) lulus Ijazah Sarjana Muda dengan PNGK sekurang-kurangnya 2.50 dan tidak mencapai PNGK 2.75 boleh diterima masuk bergantung kepada penilaian dalaman yang teliti; atau
- (c) lulus Ijazah Sarjana Muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada minimum pengalaman lima (5) tahun bekerja dalam bidang yang relevan; atau
- (d) lulus APEL(tertakluk program yang dibenarkan oleh pihak MQA); atau
- (e) syarat-syarat lain yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut yang diterima oleh Senat.

12.4 Syarat Kemasukan Ijazah Kedoktoran Secara Kerja Kursus dan Secara Mod Campuran

12.4.1 Calon yang ingin memohon program pengajian Ijazah Kedoktoran hendaklah memenuhi syarat-syarat berikut:

- a) Ijazah Sarjana yang diterima oleh Senat; atau
- b) kelayakan lain yang setara dengan Ijazah Sarjana yang diterima oleh Senat.

12.5 Keperluan Bahasa

12.5.1 Calon antarabangsa dari negara yang tidak menggunakan bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar hendaklah mendapat sekurang-kurangnya:

- (a) Band 5 dalam Ujian Bahasa Inggeris IELTS (International English Language Testing System) atau mendapat skor 500 (Bertulis)/173 (atas talian) dalam ujian TOEFL (Test of English as a Foreign Language); atau
- (b) lulus kursus Bahasa Inggeris yang dianjurkan oleh Universiti dan mendapat sekurang-kurangnya gred B.
- (c) tempoh sahlaku keputusan perenggan (a) dan (b) adalah tidak melebihi dua (2) tahun dari tarikh keputusan dikeluarkan.

12.5.2 Subkaerah 12.5.1 tidak terpakai bagi calon yang mendapat Ijazah Sarjana Muda dari institusi pengajian tinggi yang menggunakan Bahasa Inggeris sebagai bahasa pengantar dengan syarat calon hendaklah mengemukakan dokumen sokongan daripada institusi pengajian tinggi masing-masing.

12.5.3 Calon antarabangsa yang memperolehi ijazah dari mana-mana universiti di Malaysia adalah tidak tertakluk kepada subkaerah 12.5.1.

12.6 Tawaran Kemasukan Bersyarat

12.6.1 Calon boleh diberikan tawaran bersyarat jika tidak memenuhi kaedah 12.1 atau 12.2 atau 12.3 tetapi berada pada semester akhir pengajian prasiswazah tertakluk kepada PNGK dan kelayakan akhir setaraf yang diperolehnya adalah memenuhi syarat kemasukan.

12.6.2 Calon yang diberikan tawaran bersyarat akan diberi tawaran kemasukan penuh selepas menunjukkan bukti telah memenuhi kaedah 12.1 atau 12.2 atau 12.3 atau 12.4 sebelum atau pada hari pendaftaran.

12.6.3 Tawaran kemasukan bersyarat akan terbatal sekiranya calon gagal mengemukakan bukti kelayakan yang dikehendaki dalam tempoh masa yang telah ditetapkan.

12.7 Tempoh Sahlaku Tawaran Kemasukan

12.7.1 Tawaran kemasukan hanya sah untuk semester yang ditawarkan sahaja.

12.7.2 Tawaran bagi calon yang gagal mendaftar akan terbatal secara automatik dan perlu membuat permohonan kemasukan baru.

BAHAGIAN 13 – STRUKTUR PROGRAM

13.1 Komponen Kursus

- 13.1.1 Pelajar hendaklah mengikuti kursus-kursus yang ditetapkan oleh program pengajian masing-masing terdiri daripada:
- Kursus Teras Fakulti; atau
 - Kursus Teras Program; atau
 - Kursus Minor; atau
 - Kursus Elektif.
- 13.1.2 Nisbah kerja kursus dan penyelidikan yang perlu diikuti oleh pelajar bagi program Pascasiswazah adalah seperti berikut:-
- Diploma Pascasiswazah (100% Kerja Kursus).
 - Ijazah Kedoktoran dan Ijazah Sarjana Secara Kerja Kursus (nisbah Kerja Kursus : Penyelidikan adalah dalam julat 70:30).
 - Ijazah Kedoktoran dan Ijazah Sarjana Secara Mod Campuran (nisbah Kerja Kursus : Penyelidikan adalah dalam julat 50:50).

13.2 Tempoh Pengajian Yang Dibenarkan

- 13.2.1 Tempoh pengajian yang dibenarkan adalah seperti dalam jadual di bawah:

Peringkat Pengajian	Sepenuh Masa		Separuh Masa	
	Minimum	Maksimum	Minimum	Maksimum
Diploma Pascasiswazah	2 semester	4 semester	3 semester	6 semester
Ijazah Sarjana	2 semester	6 semester	4 semester	8 semester
Ijazah Kedoktoran	6 semester	10 semester	8 semester	12 semester

- 13.2.2 Kegagalan untuk melengkapkan pengajian dalam tempoh yang ditetapkan akan menyebabkan status pelajar diberhentikan tanpa pemberitahuan bertulis daripada pihak Universiti.

13.3 Jumlah Jam Kredit Untuk Bergraduat

- 13.3.1 Pelajar hendaklah lulus sejumlah jam kredit mengikut struktur program seperti yang ditetapkan oleh Senat:
- Diploma Pascasiswazah minimum 30 jam kredit
 - Ijazah Sarjana minimum 40 jam kredit.
 - Ijazah Kedoktoran minimum 80 jam kredit.

BAHAGIAN 14 – PENDAFTARAN

14.1 Pendaftaran Kemasukan

- 14.1.1 Calon yang telah ditawarkan hendaklah mendaftar dalam tempoh yang ditetapkan oleh pihak Universiti.

14.2 Pendaftaran Kursus

- 14.2.1 Pelajar hendaklah mendaftar semua kursus yang diambil pada setiap semester.
- 14.2.2 Selain daripada pelajar baharu, pra pendaftaran kursus bagi mana-mana semester hendaklah dibuat pada minggu ke-10 dan ke-11 pada semester sebelumnya mengikut apa-apa cara yang ditetapkan oleh Universiti.
- 14.2.3 Pendaftaran kursus bagi subkaedah 14.2.2 hendaklah disahkan pada minggu pertama semester berikutnya.
- 14.2.4 Pelajar yang gagal mengesahkan pendaftaran dalam tempoh yang ditetapkan akan dianggap tidak mendaftar kursus.
- 14.2.5 Semua kursus yang telah didaftar pada sesuatu semester akan dibatalkan sekiranya pelajar telah diluluskan untuk menangguhkan pengajian pada semester berkenaan di bawah kaedah 14.12.
- 14.2.6 Pelajar yang mendapat PNGK kurang daripada 3.00 hendaklah berbincang dengan Penyelaras Program Pascasiswazah dan mendapat kebenaran Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut sebelum pelajar tersebut membuat sebarang pengesahan pendaftaran kursus.
- 14.2.7 Pelajar hendaklah membayar yuran dan mendaftar pada setiap semester dalam tempoh dua (2) minggu dari tarikh pendaftaran yang ditetapkan oleh Universiti.
- 14.2.8 Pelajar tidak dibenarkan mendaftar pada semester seterusnya sehingga semua yuran tertunggak dijelaskan.
- 14.2.9 Pelajar yang tidak mendaftar selepas minggu ke-4 pada setiap semester akan diberikan status gantung pengajian tanpa pemberitahuan secara bertulis daripada pihak Universiti.
- 14.2.10 Pelajar yang tidak mendaftar selama dua (2) semester berturut-turut akan diberhentikan pengajian tanpa pemberitahuan secara bertulis daripada pihak Universiti.

14.3 Pendaftaran Kursus Prasyarat

- 14.3.1 Pelajar yang dikenakan kursus pra syarat perlu mengambil dan lulus sekurang-kurangnya Gred B sebelum memulakan program Ijazah tertakluk kepada keperluan Fakulti/Pusat/Institut masing-masing.
- 14.3.2 Keputusan kursus pra syarat tidak diambil kira untuk menentukan purata nilai gred pengajian pelajar.

14.4 Pendaftaran Kursus Bahasa Melayu

- 14.4.1 Semua pelajar antarabangsa kecuali pelajar dari negara Brunei dan Indonesia hendaklah mendaftar sebagai Audit dan wajib lulus.

14.4.2 Pengecualian boleh diberi kepada pelajar-pelajar yang telah mengikuti kursus Bahasa Melayu yang dianjurkan oleh badan lain atau dalam kes-kes tertentu yang diiktiraf oleh Senat Universiti.

14.5 Pendaftaran Kursus Audit

14.5.1 Pelajar boleh mendaftar untuk mengikuti mana-mana kursus secara audit.

14.5.2 Kursus-kursus yang didaftar secara audit tidak dikira dalam menentukan purata nilai gred.

14.5.3 Pelajar yang mengikuti kursus secara audit diperlukan memenuhi kaedah-kaedah berkaitan kehadiran kuliah, peperiksaan dan lain-lain.

14.6 Pendaftaran Lewat

14.6.1 Pelajar yang tidak mematuhi kaedah 14.2 hendaklah membayar sebanyak RM50 bagi setiap kursus yang ingin didaftarkan sebelum mendapatkan kelulusan Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah/Pengarah Pusat Luar UMS/Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut yang berkaitan.

14.6.2 Pelajar yang telah terhalang daripada membuat pendaftaran kursus, atas apa-apa sebab yang diperuntukkan di dalam kaedah ini atau apa-apa kaedah lain yang berkaitan, adalah dianggap tidak mendaftar dan diberi status gantung pengajian.

14.6.3 Status gantung pengajian yang diberikan mengikut subkaedah 14.6.2 akan diambil kira dalam tempoh pengajian yang ditetapkan.

14.7 Jumlah Jam Kredit Yang Perlu Diambil

14.7.1 Pelajar boleh memohon untuk mendaftar jumlah jam kredit pada sesuatu semester seperti jadual di bawah:-

Peringkat Pengajian	Mod Pendaftaran			
	Sepenuh Masa		Separuh Masa	
	Minimum	Maksimum	Minimum	Maksimum
Diploma Pascasiswazah	8 jam kredit	16 jam kredit	6 jam kredit	10 jam kredit
Ijazah Sarjana	9 jam kredit	20 jam kredit	6 jam kredit	12 jam kredit
Ijazah Kedoktoran	10 jam kredit	20 jam kredit	8 jam kredit	14 jam kredit

14.7.2 Kiraan had kredit untuk tujuan pendaftaran adalah tidak termasuk Disertasi / Projek Penyelidikan / Praktikum / Internship / Latihan Mengajar.

14.8 Tempoh Gugur Dan/Atau Tambah Kursus

14.8.1 Pelajar boleh membuat proses gugur dan/atau tambah kursus pada minggu ke-2 hingga minggu ke-4 setiap semester.

14.9 Tempoh Tarik Diri Dari Kursus

14.9.1 Tempoh tarik diri dari kursus bermula dari minggu ke-5 sehingga minggu ke-8 semester berkenaan.

14.10 Pendaftaran Semester Pendek

14.10.1 Pelajar hanya dibenarkan mendaftar tidak melebihi sembilan (9) jam kredit.

14.10.2 Proses gugur dan/atau tambah kursus semasa semester pendek adalah tidak dibenarkan.

14.11 Pendaftaran Kursus Ulangan

14.11.1 Pelajar dibenarkan mendaftar kursus ulangan sekiranya :

- (a) pelajar yang gagal dalam mana-mana kursus yang telah diambil; atau
- (b) mendapat Gred B- atau C+ bagi kursus yang telah diambil untuk memperbaiki gred kursus tersebut dan hanya dibenarkan sekali sahaja dalam tempoh pengajian

14.11.2 Pelajar dibenarkan menggantikan kursus tersebut dengan kursus yang lain jika kursus adalah merupakan kursus elektif.

14.12 Penangguhan Pengajian

14.12.1 Permohonan penangguhan boleh dibuat sebelum semester baru bermula atau selewat-lewatnya pada minggu ke-2 pada semester yang hendak ditangguh. Permohonan yang dibuat selepas minggu ke-2 hanya akan dipertimbangkan atas sebab-sebab kesihatan sahaja dengan syarat disahkan oleh Doktor Panel yang dilantik oleh Universiti atau mana-mana hospital kerajaan atau sebab-sebab lain yang munasabah.

14.12.2 Permohonan penangguhan hendaklah disokong oleh Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut untuk kelulusan Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah.

14.12.3 Pelajar tidak dibenarkan untuk menangguh pengajian melebihi dua (2) semester berturut-turut sepanjang tempoh pengajian kecuali atas sebab-sebab kesihatan dengan syarat disahkan oleh Doktor Panel yang dilantik oleh Universiti atau mana-mana hospital kerajaan atau sebab-sebab lain yang munasabah.

14.12.4 Kelulusan penangguhan pengajian adalah berdasarkan permohonan dari semester ke semester.

14.12.5 Pelajar yang diluluskan penangguhan pengajian adalah dianggap sebagai pelajar tidak aktif berdaftar pada semester berkenaan dan tidak layak menggunakan sebarang kemudahan yang disediakan oleh pihak Universiti kecuali untuk mendapatkan nasihat bagi menyambung semula pengajiannya.

14.12.6 Tempoh penangguhan pengajian hendaklah tidak diambilkira dalam pengiraan tempoh pengajian pelajar yang ditetapkan dalam kaedah 13.2.

14.13 Pengantungan Pengajian

14.13.1 Pelajar akan diberi status gantung pengajian jika:

- (a) gagal mendaftar pada mana-mana semester dalam tempoh yang ditetapkan; atau
- (b) didapati bersalah oleh Jawatankuasa Tatatertib Pelajar Universiti dan dihukum

dibawah Kaedah 48(d) Kaedah-Kaedah Universiti Malaysia Sabah (Tatatertib Pelajar) 1999 (P.U.(A) 210/1999).

- (c) didapati melanggar subseksyen 15D(1) dan (7) Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 (Akta 30).

14.13.2 Tempoh penggantungan pengajian adalah diambilkira dalam pengiraan tempoh pengajian pelajar yang ditetapkan dalam kaedah 13.2.

14.13.3 Pelajar yang mendapat status gantung pengajian di bawah subkaedah 14.13.1(a) hendaklah mengaktifkan status pengajian pada semester berikutnya dengan membayar yuran pemprosesan sebanyak sebanyak RM300.

14.13.4 Pelajar boleh membuat rayuan bagi penggantungan pengajian sekali sahaja sepanjang tempoh pengajian.

14.14 Pertukaran Mod Pendaftaran

14.14.1 Pelajar boleh memohon kepada Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut dan memaklumkan kepada Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah untuk menukar mod pendaftaran dari sepenuh masa ke separuh masa atau sebaliknya. Permohonan ini hanya dibenarkan sekali sahaja di sepanjang tempoh pengajian yang ditetapkan.

14.14.2 Kelulusan permohonan adalah tertakluk kepada baki tempoh pengajian maksimum bagi Mod Pendaftaran yang dipohon.

14.14.3 Pelajar antarabangsa tidak dibenarkan bertukar Mod Pendaftaran dari Sepenuh Masa ke Separuh Masa.

14.15 Pertukaran Program Pengajian

14.15.1 Pelajar boleh memohon pertukaran Program Pengajian hanya dalam Fakulti/Pusat/Institut yang sama di semester pertama.

14.15.2 Kelulusan pertukaran program pengajian adalah tertakluk kepada kelulusan Fakulti/Pusat/Institut.

14.15.3 Permohonan hanya boleh dibuat sekali sepanjang pengajian kecuali atas sebab-sebab lain yang diperakuan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah.

BAHAGIAN 15 – PEMINDAHAN KREDIT

15.1 Permohonan Pemindahan Kredit

15.1.1 Pelajar boleh memohon pemindahan kredit jika memenuhi syarat-syarat berikut:

- (a) pelajar yang mengikuti program Ijazah yang sama di universiti lain yang diiktiraf dan dibenarkan berpindah ke Universiti oleh Senat; atau
- (b) pelajar yang terlibat dalam program mobiliti outbound boleh memohon untuk memindahkan kredit yang telah diperoleh bagi kursus yang setara dengan kursus yang perlu diikuti.

15.1.2 Pemindahan kredit dibenarkan bagi kursus yang memenuhi syarat-syarat berikut:-

- (a) Bagi pelajar yang berpindah ke Universiti;

- i. kursus-kursus yang hendak dipindahkan kredit hendaklah yang telah diambil di peringkat Ijazah dan program yang sama sahaja; dan
 - ii. memperoleh sekurang-kurangnya Gred B pada kursus-kursus yang telah diambil di peringkat Ijazah dan program yang sama sahaja.
- (b) Bagi pelajar yang bertukar program di dalam Fakulti/Pusat/Institut hendaklah mendapat sekurang-kurangnya Gred B bagi kursus-kursus yang berkaitan.
- 15.1.3 Kursus yang boleh dipindahkan kredit hendaklah daripada program yang telah mendapat perakuan akreditasi daripada MQA dan telah disenarai dalam MQR.
- 15.1.4 Permohonan hendaklah dikemukakan dalam tempoh empat (4) minggu pertama pada semester pertama pengajiannya di Universiti.
- 15.1.5 Kandungan kursus yang diambil terdahulu hendaklah sekurang-kurangnya 80% setara dengan kursus yang dipilih pemindahannya di Universiti.
- 15.1.6 Jumlah kredit yang dibenarkan untuk pemindahan hendaklah tidak melebihi satu pertiga (1/3) daripada jumlah kredit pengajian yang diikuti di Universiti.
- 15.1.7 Walau apa pun yang dinyatakan pada subkaedah 15.1.6, jumlah pemindahan jam kredit yang boleh diluluskan bagi pelajar yang bertukar dalam Universiti adalah tidak terhad tetapi tertakluk kepada syarat pemindahan kredit pada subkaedah 15.1.2(b).
- 15.1.8 Setiap permohonan pemindahan jam kredit akan dikenakan yuran pemprosesan sebanyak RM300 bagi setiap kursus.

BAHAGIAN 16 – YURAN

16.1 Pembayaran Yuran

- 16.1.1 Pelajar wajib membayar semua yuran yang berkaitan setiap semester.
- 16.1.2 Semua yuran hendaklah dibayar pada waktu pendaftaran.
- 16.1.3 Pelajar yang telah membayar yuran pengajian pada semester semasa tetapi telah diluluskan menangguhkan pengajian pada semester tersebut, maka yuran pengajian yang telah dibayar itu akan dibawa ke semester berikutnya.
- 16.1.4 Jumlah yuran adalah tertakluk kepada perubahan dari semasa ke semasa tanpa pemberitahuan awal daripada pihak Universiti.

16.2 Pengembalian Yuran

- 16.2.1 Pelajar yang memohon menarik diri dalam tempoh dua (2) minggu pertama semester dan diluluskan oleh Dekan Pusat Pengajian Pascasiswazah adalah layak dikembalikan yuran pengajian kecuali Yuran Pendaftaran, Kad Pelajar, Insuran dan Yuran Persatuan.

BAHAGIAN 17 – PENILAIAN DAN PEPERIKSAAN

17.1 Penilaian

- 17.1.1 Setiap kursus yang dijalankan hendaklah mempunyai kaedah penilaian berterusan dan/atau peperiksaan akhir.

- 17.1.2 Penilaian terhadap setiap kursus dibuat secara berterusan berdasarkan kerja kursus, peperiksaan akhir dan bentuk lain yang dibuat dalam sesuatu semester pengajian menurut kaedah yang ditentukan oleh Fakulti/Pusat/Institut tertakluk kepada kelulusan Senat.
- 17.1.3 Penilaian bagi Tesis / Disertasi / Projek Penyelidikan / Praktikum / Internship / Latihan Mengajar adalah menurut kaedah yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut tertakluk kepada kelulusan senat.
- 17.1.4 Bagi kursus yang dinilai berdasarkan kerja kursus bersama peperiksaan akhir semester, wajaran kerja kursus hendaklah tidak kurang daripada 50% markah keseluruhan, manakala wajaran peperiksaan akhir hendaklah dinilai tidak kurang dari 30% dan tidak lebih daripada 50%.
- 17.1.5 Penilaian bagi kursus yang berdasarkan kepada 100% kerja kursus boleh dilaksanakan dengan kelulusan Fakulti/Pusat/Institut.
- 17.1.6 Setiap disertasi akan diperiksa oleh sekurang-kurangnya seorang Pemeriksa bagi pelajar Ijazah Sarjana Kerja Kursus.
- 17.1.7 Setiap tesis/disertasi akan diperiksa oleh sekurang-kurangnya dua (2) orang Pemeriksa bagi pelajar Ijazah Sarjana Secara Mod Campuran atau Ijazah Kedoktoran Secara Kerja Kursus.
- 17.1.8 Setiap tesis/disertasi akan diperiksa oleh sekurang-kurangnya dua (2) orang Pemeriksa, satu (1) daripadanya adalah Pemeriksa Luar bagi pelajar Ijazah Kedoktoran Secara Mod Campuran.
- 17.2 Keperluan Peperiksaan
- 17.2.1 Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut boleh menghalang pelajar daripada menduduki peperiksaan jika pelajar tidak hadir kuliah melebihi 30% daripada jumlah kehadiran yang telah ditetapkan tanpa kebenaran Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut;.
- 17.2.2 Senat boleh menentukan apa-apa cara dan kaedah sesuatu peperiksaan akhir itu dilaksanakan.
- 17.3 Penangguhan Peperiksaan Akhir
- 17.3.1 Pelajar yang mengalami masalah kesihatan sewaktu peperiksaan akhir semester hendaklah memohon kepada Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut berkenaan untuk menangguhkan peperiksaan. Permohonan tersebut hendaklah dibuat dalam tempoh empat puluh lapan (48) jam selepas peperiksaan diadakan. Permohonan mestilah disertakan surat pengesahan Pegawai Perubatan Universiti atau Hospital Kerajaan.
- 17.3.2 Ibu bapa atau waris seseorang pelajar yang menghadapi masalah kesihatan kritikal semasa peperiksaan akhir boleh memohon bagi pihak pelajar berkenaan dengan menyertakan perakuan daripada Pegawai Perubatan Universiti atau Hospital Kerajaan kepada Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut berkenaan pelajar itu untuk menangguhkan peperiksaan dalam tempoh yang munasabah.
- 17.4 Peperiksaan Gantian
- 17.4.1 Bagi kes penangguhan pada kaedah 17.3, Fakulti/Pusat/Institut akan menetapkan tarikh peperiksaan gantian mengikut kesesuaian.
- 17.4.2 Sekiranya pelajar masih tidak dapat hadir mengikuti peperiksaan gantian pada tarikh yang ditetapkan tanpa alasan munasabah, maka pelajar hendaklah diberi gred F bagi kursus-

kursus berkenaan dan dikehendaki mendaftar semula kursus tersebut.

17.5 Penyerahan Tesis / Disertasi /Projek Penyelidikan / Praktikum/ Internship / Latihan Mengajar

17.5.1 Pelajar yang gagal menyerahkan Tesis/Disertasi/ Projek Penyelidikan/Praktikum/Internship/ Latihan Mengajar pada tarikh yang ditetapkan akan diberikan gred F atau Gagal.

17.5.2 Pelajar dikehendaki mendaftar semula kursus berkenaan dan hanya dibenarkan sekali dalam tempoh pengajian.

17.6 Keputusan Penilaian Dan Peperiksaan Akhir

17.6.1 Setelah disahkan oleh Senat, pelajar akan dimaklumkan:-

- (a) keputusan gred setiap kursus;
- (b) PNGS dan PNGK;
- (c) status pengajian setiap semester.

17.7 Semakan Semula Gred Kursus

17.7.1 Pelajar, boleh membuat permohonan semakan semula gred kursus kepada Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut di mana kursus itu ditawarkan, dalam tempoh dua (2) minggu dari tarikh keputusan peperiksaan diumumkan.

17.7.2 Setiap permohonan semakan semula akan dikenakan bayaran pemprosesan sebanyak RM100 setiap kursus.

17.7.3 Satu jawatankuasa pemeriksaan akan ditubuhkan bagi tujuan semakan semula gred kursus.

17.7.4 Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut di mana kursus itu ditawarkan hendaklah menubuhkan suatu Jawatankuasa Pemeriksa yang terdiri daripada:

- (a) Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut di mana kursus ditawarkan sebagai Pengerusi atau Timbalan Dekan yang menjalankan fungsi akademik dalam keadaan di mana Dekan tidak berupaya menjalankan tugasnya atau berkepentingan dalam kertas yang disemak semula;
- (b) Ketua/Penyelaras Program bagi kursus yang diambil;
- (c) seorang (1) ahli lain yang dilantik oleh Dekan atau Pengarah; dan
- (d) pemeriksa asal kursus berkenaan
- (e) Penolong Pendaftar Fakulti/Pusat/Institut sebagai Setiausaha.

17.7.5 Jawatankuasa Pemeriksa hendaklah menyemak pengiraan markah keseluruhan penilaian pelajar (projek, kuiz, tugas, peperiksaan pertengahan semester dan sebagainya) termasuk skrip jawapan peperiksaan akhir. Skrip jawapan kursus berkenaan tidak akan dinilai semula.

17.7.6 Keputusan Senat berhubung permohonan semakan gred kursus semula itu adalah muktamad.

BAHAGIAN 18 – NILAI GRED DAN STATUS

18.1 Gred dan Nilai Gred

18.1.1 Peperiksaan bagi semua kursus yang berdaftar pada sesuatu semester akan diberikan nilai gred.

18.1.2 Gred dan Nilai Gred yang diberikan kepada sesuatu kursus adalah seperti berikut:

GRED	NILAI GRED	PERATUSAN	STATUS
A	4.00	80 – 100	Lulus dengan cemerlang
A-	3.67	75 – 79	Lulus dengan baik
B+	3.33	70 – 74	
B	3.00	65 – 69	
B-	2.67	60 – 64	
C+	2.33	55 – 59	
F	0.00	0 – 54	Gagal

18.1.3 Senat boleh menentukan gred dan nilai gred yang berlainan daripada yang dinyatakan dalam jadual pada subkaedah 18.1.2 bagi mana-mana program mengikut keperluan program berkenaan.

18.1.4 Tertakluk kepada peruntukan dalam Kaedah ini, pelajar yang tidak melengkapkan atau mengikuti mana-mana penilaian atau menduduki peperiksaan akhir yang ditetapkan dalam sesuatu kursus hendaklah diberi Gred F bagi keseluruhan penilaian bagi kursus tersebut.

18.2 Kod Status Tanpa Nilai Gred

18.2.1 Berikut adalah status yang diberi tanpa nilai gred:

SM	Sedang Maju
AU	Audit
TD	Tarik Diri
TP	Tangguh Peperiksaan
L/G	Lulus/Gagal
TL	Tidak Lengkap
X	Tidak hadir sebarang penilaian
XX	Proses Tindakan Tatatertib

18.2.2 Takrifan status yang diberikan tanpa nilai adalah seperti berikut:

- (a) "SM" (Sedang Maju) digunakan bagi kursus tesis/disertasi/praktikum/projek yang memerlukan lebih satu semester untuk disiapkan. Jam kredit bagi kursus tersebut dikira untuk pengiraan jam kredit pendaftaran bagi sesuatu semester dan bukan untuk keperluan penilaian. Jam kredit dan nilai gred hanya diambilkira bagi maksud pengiraan jumlah jam kredit keseluruhan setelah gred diperolehi.
- (b) "AU" (Audit) diberikan kepada pelajar yang mendaftar, menghadiri kursus dan mengambil peperiksaan bagi sesuatu kursus tetapi nilai gred diberikan dan simbol tersebut hanya direkodkan jika pelajar lulus peperiksaan kursus tersebut.
- (c) "TD" (Tarik Diri) diberikan kepada pelajar yang menarik diri dari sesuatu kursus dengan kebenaran pensyarah dan Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut selepas minggu ke – 4 hingga minggu ke – 8 pengkuliahan.
- (d) "TP" (Tangguh Peperiksaan) diberikan kepada pelajar yang memohon untuk menangguhkan peperiksaan atas alasan kesihatan iaitu dalam tempoh 48 jam

selepas tarikh peperiksaan berlangsung. Peperiksaan Gantian hendaklah diadakan seberapa segera yang mungkin berdasarkan keadaan kesihatan pelajar.

- (e) "L"/ "G" (lulus/gagal) diberikan bagi kursus tanpa gred.
- (f) 'TL' (Tidak Lengkap) diberikan dengan kebenaran Dekan atau Pengarah kepada pelajar yang tidak dapat menyelesaikan sekurang-kurangnya 50% daripada keperluan kursus atas alasan yang munasabah. Pelajar diberi tempoh melengkapkan tugas tersebut tidak lewat daripada dua (2) minggu selepas peperiksaan akhir semester tersebut untuk mendapat penilaian penuh dan gred.
- (g) "X" diberikan kepada pelajar yang mendaftar sesuatu kursus tetapi tidak mengikuti kuliah dan sebarang penilaian. Gred kursus berkenaan akan diberikan nilai Gred 0.00.
- (h) 'XX'(Tindakan Tatatertib) diberikan kepada pelajar yang sedang dalam tindakan tatatertib mengenai kesalahan bagi kes-kes kecurangan akademik. Jika disabitkan kesalahan kursus berkenaan diberikan gred F. Jika tidak disabitkan kesalahan gred kursus diberikan berdasarkan markah yang diperolehi.

BAHAGIAN 19 – PURATA NILAI GRED

19.1 Pengiraan Unit dan Purata Nilai Gred (PNG)

- 19.1.1 Kursus wajib seperti yang dinyatakan dalam kaedah 14.2 akan digunakan dalam pengiraan jam kredit.
- 19.1.2 Semua kursus akan diambil kira bagi menentukan PNGS dan PNGK pelajar.
- 19.1.3 Kursus-kursus yang mendapat gred "F" dan status "XX" juga diambil kira untuk menentukan PNGS dan PNGK.
- 19.1.4 Penjanaan PNGK pelajar yang mengulang kursus yang gagal adalah dengan mengantikan nilai gred kursus asal kepada nilai gred baru, yang mana lebih baik dan hendaklah dibuat tanpa mengubah PNGS bagi semester kursus asal diambil. Perubahan PNGK akan dibuat pada semester semasa kursus ulangan diambil.

19.2 Kaedah Pengiraan Purata Nilai Gred

- 19.2.1 Pengiraan Purata Nilai PNGS adalah seperti berikut:

$$\text{PNGS} = \frac{\text{Jumlah nilai gred pada semester semasa}}{\text{Jumlah jam kredit bagi semua kursus pada semester semasa}}$$

- 19.2.2 Pengiraan Purata Nilai PNGK adalah seperti berikut:

$$\text{PNGK} = \frac{\text{Jumlah kumulatif nilai gred sehingga semester semasa}}{\text{Jumlah kumulatif sehingga semester semasa Jam Kredit}}$$

BAHAGIAN 20 – STATUS PENGAJIAN

20.1 Status pengajian yang diberikan kepada pelajar:

- L : Lulus dan meneruskan pengajian
- LB : Lulus Bersyarat

GB	:	Gagal dan Diberhentikan
B	:	Tarik Diri dari Pengajian
BT	:	Diberhentikan dari pengajian.
TP1	:	Tangguh Pengajian kali pertama.
TP2	:	Tangguh Pengajian kali kedua.
TG	:	Gantung Pengajian

20.2 Takrifan status pengajian yang diberikan kepada pelajar adalah seperti berikut:

20.2.1 "L" (Lulus) :

- (a) pelajar diberi jika mendapat PNGK 3.00 dan ke atas.
- (b) pelajar yang diberi status lulus, layak untuk meneruskan pengajiannya.

20.2.2 "LB" (Lulus Bersyarat) :

- (a) pelajar akan diberi status Lulus Bersyarat (LB) jika mendapat PNGK di antara 2.33-2.99.
- (b) pelajar yang mendapat status Lulus Bersyarat pada dua semester berturut-turut akan diberikan status Gagal dan Diberhentikan.

20.2.3 "GB" (Gagal dan Diberhentikan) :

- (a) pelajar akan diberi status Gagal dan Diberhentikan (GB) jika berstatus LB pada dua semester berturut-turut.
- (b) pelajar akan diberi status Gagal dan Diberhentikan (GB) jika mendapat PNGK di bawah 2.33 pada mana-mana semester.
- (c) pelajar yang mendapat status Gagal dan Diberhentikan akan hilang status dan terhenti sebagai seorang pelajar.

20.2.4 "B" Tarik Diri dari Pengajian:

- (a) pelajar diberi status B jika pelajar menarik diri daripada meneruskan pengajiannya.

20.2.5 "BT" Diberhentikan dari Pengajian:

- (a) pelajar diberi status BT jika pelajar diberhentikan dari pengajian.

20.2.6 "TP1" (Tangguh Pengajian Kali Pertama):

- (a) pelajar yang telah diluluskan untuk menangguh pengajian untuk kali pertama.

20.2.7 "TP2" (Tangguh Pengajian Kali Kedua):

- (a) pelajar yang telah diluluskan untuk menangguh pengajian untuk kali kedua

20.2.8 "TG" (Digantung Pengajian):

- (a) pelajar yang digantung pengajian.

20.3 Rayuan Meneruskan Pengajian

- 20.3.1 Pelajar yang mendapat status Gagal dan Berhenti mengikut 20.2.3 (a) boleh membuat rayuan kepada Senat mengikut syarat-syarat berikut:
- (a) rayuan dibenarkan sekali sahaja sepanjang pengajian;
 - (b) pelajar hendaklah membayar yuran pemprosesan sebanyak RM300 yang ditetapkan oleh Universiti;
 - (c) mendapat kebenaran Dekan Fakulti atau Pengarah Pusat/Institut untuk merayu dalam tempoh dua (2) minggu selepas tarikh keputusan status Gagal dan Diberhentikan pelajar diumumkan;
- 20.3.2 Rayuan berkenaan hendaklah di bawa oleh Fakulti/Pusat/Institut ke Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah sebelum dikemukakan untuk pertimbangan Senat.
- 20.3.3 Senat boleh dalam mempertimbangkan rayuan seseorang pelajar yang mendapat status Gagal dan Berhenti dengan:
- (a) membenarkan pelajar untuk meneruskan pengajian, pelajar itu hendaklah mendaftar pada semester berikutnya dan bukan pada semester di mana rayuan dikemukakan. Walau bagaimanapun, semester di mana rayuan dikemukakan itu hendaklah tidak diambil kira sebagai sebahagian daripada pengiraan tempoh pengajian maksimum;
 - (b) menolak rayuan itu
- 20.3.4 Keputusan Senat di bawah subkaedah 20.3.3 adalah muktamad dan tidak boleh dirayu semula.

BAHAGIAN 21 – PENGIJAZAHAN

21.1 Syarat Pengurniaan Ijazah

- 21.1.1 Pelajar layak dikurniakan Ijazah setelah memenuhi semua syarat pengijazahan Pengajian Pascasiswazah termasuklah:
- (a) memenuhi syarat yang telah ditentukan oleh pihak Universiti.
 - (b) melengkapkan keperluan jam kredit program dan LULUS semua kursus yang ditetapkan oleh Fakulti/Pusat/Institut.
 - (c) keputusan peperiksaan pelajar hendaklah disahkan oleh Jawatankuasa Pengajian Pascasiswazah dan diperakunkan oleh Senat.
 - (d) melunaskan segala bentuk hutang dan liabiliti kepada Universiti sepanjang tempoh pengajian.

21.2 Syarat Pengurniaan Ijazah Posthumus

- 21.2.1 Senat boleh menganugerahkan Ijazah Posthumus kepada pelajar yang telah meninggal dunia semasa masih dalam pengajian.
- 21.2.2 Penganugerahan Ijazah Posthumus ini tertakluk dengan syarat-syarat berikut:
 - (a) pelajar telah memenuhi sekurang-kurangnya 75% keperluan pengajian.
 - (b) pelajar hendaklah mendapat PNGK 3.00 dan ke atas pada setiap semester sepanjang tempoh pengajian yang telah dilalui.
- 21.2.3 Senat boleh memberikan pengecualian terhadap syarat-syarat yang dinyatakan pada subkaedah 21.2.2.

BAB D

BAHAGIAN 22 – PERUNTUKAN AM

22.1 Am

- 22.1.2 Kaedah ini dan semua tafsiran mengenainya yang dibuat oleh Senat akan berkuatkuasa serta merta.
- 22.1.3 Senat mempunyai kuasa membenarkan apa-apa pengecualian yang difikirkan sesuai daripada kehendak-kehendak Kaedah ini dari semasa ke semasa.
- 22.1.4 Semua hasil penyelidikan dan penerbitan yang dilakukan oleh pelajar sepanjang tempoh pengajian adalah merupakan hak milik intelek Universiti.

Dikeluarkan oleh:

Pusat Pengajian Pascasiswazah
Universiti Malaysia Sabah
Jalan UMS
88400 Kota Kinabalu, Sabah
No. Tel. : 088-321026
No. Faks : 088-320233
<http://www.ums.edu.my/pasca>